א [מיי׳ פ״ו מהל׳ תרומות

א נמיי פיין מהלי ערומות הלי בן: ג ב מיי פייח מהלכות

משובה הל"ח: ד ג מיי׳ שם הלכה ב בהשגות ובהפירוש שהביא בעל מ״ע בשם

ל) (נכות ינו. בנכות נו., ב) [ליתא בע"י], ג) ק"א מכאן אמרו שאין נותנין מתנה לכהן ע"ה, ד) חולין קל:, ד) [ל"ל הכהנים יהלוים], 1) [פסחים מט: ע"שן. ו) יכמות לו. ע"ש בכורות לא: ע"ש, א) רש"ל מ"ז, ט) [מו"ק כח.], ןשבועות מ) [כתובות קיא: ועי' תוספות חולין קיז: ד"ה חמה], נ) לש"ל 3″57 ק) [לעיל סד: כריתות 1:],

הגהות הגר"א [א] גם' סימן לדיק גם גשם קס. נ״ב לר״ק ק״ם גש״ם ג״ם סי׳ כל״ל:

לעזי רש"י פרונמיי"ש [פרומיי"ר].

מוסף רש"י

ויאמר לעם. ביהושפט דקרא למען יחזקו בתורת ה' (חולין קל:). מנת. חלק כהונה (שם). דובבות. כהוגה (שם). דובבות. נעות, לשון דבר שמרתיח לא:). דברה תורה כלשון . בני אדם. הכי משתעו כני באותה פרשה עלמה גבי מגדף, ור"ע סבירא ליה מגדף היינו מברך את השם, ישמעאל לאו לר"ע פריך דהא ר"ע במברך את השם מוקים לה, אלא טעמא דנפשיה קאמר והלא כבר נאמר ונכרתה, ואנא סבירא ליה דבע"ו כתיבה (לעיל ישעיה אמרו והוא קדם ליחזקאל שנתנבא בימי חזקיה והיה מתנבא פסוק זה על שהיה עתיד יחזקאל להחיות מתים אבל לעולם הבא לא: דוכב. פרונמיי"ש בלע"ז כלומר נעות ומתנודדות שפתי ישיני עפר מכלל שיחיו: מרחשן שפווחיהו בעלמה. שפתותיהן נעות

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

מעט בתוך הקבר אבל אין חיין ויולאין לאויר העולם וכרבי יוחנן וכו': ולא קבלו ממנו עד שאמר להם וכו': חיים כלכם היום. דהחי ט יום מיותר הוא דמלי למכתב חיים כלכם מה תלמוד לומר היום כהיום מה היום וכו' כך שמעתי: הגך שוכב עם אבוחיך וקם. הרי תחיית המתים העם הזה חנה הרי מה שעתיד להיות: פלגא בידך. דמהאי קרא נפקא דיודע מה שעתיד: וייפתם ולא העליתם. כזב אתם אומרים ואין ממש בדבריכם: לאו לעולם הבח. אלמא יש תחיית המתים: מהכרת תכרת. הכרת בעולם הזה תכרת לעולם הבא: אינהו הוו אמרי ליה דברה חורה כלשון בני אדם. ולהכי אמר להו הכי כי היכי דלא להוי להו פתחון פה: הכרת תכרת. בעבודת כוכבים כתיב: והלא כבר נאמר. בעבודת כוכבים את ה' הוא מגדף ונכרתה דס"ל מגדף ה' היינו עובד עבודת כוכבים: וכי שלשה עולמים יש וכו'. ור"ע סבירא ליה דמגדף היינו מברך השם: והשתח בין לרבי ישמעחל בין לר"ע עונה בה מאי עבדי ליה מבעי ליה וכו': שעונה בה. שלא שב קודם מיתה הוי בכרת אבל שב לא: דחיי שהמתים חיים: מעיר. שעתידין ישראל לפין ולפרוח מעיר ירושלים וכדאמרינן (כתובות דף קיא.) הקב"ה עושה להם מחילות ללדיקים והולכין ועולין לירושלים:

ויהי לו כן וירמסו אוסו. דבדבר שכפר בו נדון שלא אכל משם ונרמס ברגלי הבחים לקנות: ס(וכי אהרן קיים לעולם. כלומר וכי אהרן חיה כל כך שתנתן לו תרומה והלא לא נכנס לארץ ישראל ומאי האי דקאמר ונתחם ממנו תרומת ה' לאהרן הכהן): **לעולם קיים.** לאו

וכתיב יויהי לו כן וירמסו אותו העם בשער וימות ודילמא קללת אלישע גרמה ליה "דאמר רב יהודה אמר רב קללת חכם אפי' על חגם היא באה אם כן לכתוב קרא וירמסוהו וימות מאי בשער על עסקי שער 9(אמר ר' יוחנן) מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר יונתתם ממנו [את] תרומת ה' לאהָרן הכהן וכי אהרן לעולם קיים והלא לא נכנם לארץ ישראל שנותנין לו תרומה אלא מלמד שעתיד לחיות וישראל נותנין לו תרומה מכאן לתחיית המתים מן התורה דבי רבי ישמעאל תנא לאהרן כאהרן מה אהרן חבר אף בניו חברים יונתן שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן סא"ר שמואל מניין משאין נותנין תרומה לכהן עם הארץ שנאמר נויאמר לעם ליושבי ירושלים לתת מנת ה(לכהנים ולוים) למען יחזקו בתורת ה' כל המחזיק בתורת ה' יש לו מנת ושאינו מחזיק בתורת ה' אין לו מנת אמר רב אחא בר אדא אמר רב יהודה כל הנותן תרומה לכהן עם הארץ כאילו נותנה לפני ארי ימה אָרי ספק דורם ואוכל ספק אינו דורם ואוכל אף כהן עם הארץ ספק אוכלה במהרה ספק אוכלה במומאה ר יוחנן אמר אף גורם לו מיתה שנאמר ומתו בו כי יחללוהו דבי ר"א בן יעקב תנא⁴ אף משיאו עון אשמה שנאמר זהשיאו אותם עון אשמה באכלם את קדשיהם תניא ר' סימאי אומר מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר יוגם הקימותי את בריתי

דווקא אלא כלומר הלא לא נגזר עליו שיחיה כל כך: שעתיד לחיות. לעולם הבא: דבי רבי ישמעאל הנא. הא דכתיב לאהרן לאו להכי הוא דאתא אלא לומר לך כאהרן וכו': מה ארי ספק דורם ואוכל. ואין אנו יודעין כשנוטל בהמה מן העדר אם דעתו לדורסה ולאוכלה מיד קודם שתסריח או לא אלא לטרוף ולמלא (חורו) [תאותו] ולאחר זמן יאכלנה כשתסריח וה"נ כהן עם הארץ כשאנו נותנין לו תרומה בידו אין אנו יודעין אם יאכלנה בטהרה או בטומאה. ואי נמי] ספק דורס שארי דרכו לדרום ולרמוס בהמה ברגליו ואוכלה כשהיא דרוסה מנוולת ופעמים שנותנה בחורו ואינה מנוולת: עון אשמה. עונות הרבה מטעין עליו: באכלם את קדשיהם. ומתרגמינן במיכלהון בסואבא ית קודשיהון: אלא להס. דמשמע שהבטיח הקב״ה לאבותינו אברהם יצחק ויעקב שיתן להם ארץ ישראל וכי להם ניתנה והלא לבניהם ניתנה אלא מלמד שעתידין לחיות ועתיד הקב"ה ליתן להם את ארן ישראל: הנך שוכב עם אבותיך וקם. הנה אתה מת שוכב והנה אתה קם שתחיה לעתיד לבא והאי וקם אהנך קאי: דילמא וקם העם וונה. דלקמי׳ קאי ולאו אדלעיל והיינו אחד ש מג׳ מקראות שאין להם הכרעש: יחיו מתיך. דמתים שבארן ישראל יחיו: נבלתי יקומון. אפי׳ נפלים יחיו במסכת כתובות פ: ודילמה מתים שהחיה יחוקאל. דההיא קרא יחיו מתיך

אתם לתת להם את ארץ כנען לכם לא נאמר אלא להם מכאן לתחיית המתים מן התורה: ואו (צד"ק ג"ם גש"ם ק"ם סימן): שאלו מינין את רבן גמליאל מניין שהקדוש ברוך הוא מחיה מתים אמר להם מן התורה ומן הגביאים ומן הכתובים ולא קיבלו ממנו מן התורה דכתיב יויאמר ה' אל משה הנך שוכב עם אבותיך וקם אמרו לו ודילמא וקם העם הזה וזנה מן הנביאים דכתיב יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורנגו שוכני עפר כי של אורות שלך וארץ רפאים תפיל ודילמא מתים שהחיה. יחוקאל מן הכתובים דכתיב יוחכך כיין המוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים ודילמא רחושי מרחשן שפוותיה בעלמא כר' יוחגן "דאמר ר' יוחגן משום ר"ש בן יהוצדק כל מי שנאמרה הלכה בשמו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר שנאמר דובב שפתי ישנים עד שאמר להם מקרא זה ייאשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם לכם לא נאמר אלא להם מיכן לתחיית המתים מן התורה וי"א מן המקרא הזה אמר להם ײַואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום ♥(פשיטא דחיים כולכם היום אלא אפילו ביום שכל העולם כולם מתים אתם חיים) מה היום כולכם קיימין אף לעוה"ב כולכם קיימין שאלו רומיים את רבי יהושע בן חנניה מניין שהקב"ה מחיה מתים ויודע מה שעתיד להיות אמר להו תרווייהו מן המקרא הזה שנאמר "ויאמר ה" אל משה הגך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וזנה ודילמא וקם העם הזה וזנה אמר להו סנקומו מיהא פלגא בידייכו דיודע מה שעתיד להיות איתמר גמי א"ר יוחגן משום רבי שמעון בן יוחאי מניין שהקדוש ברוך הוא מחיה מתים ויודע מה שעתיד להיות שנאמר הגך שוכב עם אבותיך וקם וגו' תניא א"ר אליעזר בר' יוסי בדבר זה זייפתי ספרי מינים שהיו אומרים אין תחיית המתים מן התורה אמרתי להן זייפתם תורתכם ולא העליתם בידכם כלום שאתם אומרים אין תחיית המתים מן התורה הרי הוא אומר בהכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה הכרת תכרת בעולם הזה עונה בה לאימת לאו לעולם הבא א"ל רב פפא לאביי ולימא להו תרוייהו מהכרת תכרת אינהו הוו אמרי ליה ידברה תורה כלשון בני אדם כתנאי °הכרת תכרת יהכרת בעולם הזה תכרת לעולם הבא דברי ר"ע אמר לו ר' ישמעאל והלא כבר נאמר בעולם הזה מגדף וְנכרתה וכי שלשה עולמים יש אָלא ונכרתה בעולם הזה הכרת לעולם הבא הכרת תכרת דברה תורה כלשון בני אדם בין ר' ישמעאל ובין ר"ע עונה בה מאי עבדי ביה לכדתניא ◊יכול אפילו עשה תשובה ת"ל עונה בה לא אמרתי אלא בזמן שעונה בה שאלה קליאופטרא מלכתא את ר"מ אמרה ידענא דחיי שכבי דכתיב יויציצו מעיר כעשב הארץ אלא כשהן עומדין עומדין ערומין או בלבושיהן עומדין אמר לה ∞ק"ו מחימה יומה חימה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושין צדיקים שנקברים בלבושיהן על אחת כמה וכמה א"ל קיםר לרבן גמליאל אמריתו דשכבי חיי הא הוו עפרא ועפרא מי קא חיי

תורה אור השלם 1. וַיְהִי לוֹ כֵּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיְּמֹת: מלכים ב ז כ

2. בַּן תָּרִימוּ גַם אַתֶּם הְרוּמֵת יְיָ מִכֵּל תְּרוּמֵת יְיֶ מְכּּל מַעְשְׂרֹתִיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרְאֵל וּנְתַּתֶּם מִמֶּנוּ אֶת הְרוּמֵת יְיָ לְאַהָרֹן הַכַּהַן:

רמדרר יח כח במו בו יוז כוז 3. וַיּאמֶר לְעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לְתֵת מְנָת יָדְיְּשֶׁלֶב יְנְיֵּנוֹ בְּשְּׁנְי הַבּּהֲנִים וְהַלְּוִיָּם לְמַעַן יֶחֶזְקוּ בְּתוֹרַת יְיָ:

דברי הימים ב לא ד 4. וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֵרְתּי וְלֹא יִשְׂאוּ עָלְיוּ חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלָהוּ אֲנִי יְיָ אַשְׁמָה בְּאָבִלְם אֶת קָדְשַׁיהֶם בִּי אֲנִי יְיָ מְקַדְשַׁם: ויקרא כב טז 6. וְגִם הַקִּמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אָהָם לְתֵת לְהֶם אֶת אֶרֶץ בְּנָעַן אַת אֶרֶץ מְגָרֵיהֶם בָּנָעַן אַת אֶרֶץ אַשׁר גַּרוּ בַה: שמות ו ד ויאמר יי אל משה הַנְּךְ שׁכֵב עם אֲבֹתֶיךְ וְקָם הַעָם הַזָּה ווַנָה אַחַרי יעובני והפר את בריתי אשר כרתי אתו:

אָשֶּׁוּ בְּנֵ וּנִּי אָרּוּוּ: דברים לא טז 1. יִקְיוּ מֵתֶניְהְּ נְבֵלֶתִיּ יְקוּמוּן הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁׁרְנֵּי עָפָּר כִּי טַל אוֹרת טַלֶּךְּ וארץ רפאים תפיל:

ישעיהו כו יט 9. וְחַבַּךְ בְּיֵין הַטוֹב הוֹלַךְ לְדוֹדִי לְמֵישְׁרִים דּוֹבַב שְׁפְתֵי יְשַׁנִים: שיר השירים ז י שיר השירים ז י

10. וּלְמַעַן תַּאֲרִיכוּ יָמִים על הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יָיָ לַאֲבֹתֵיכֶם לְתֵת לְהֶם וּלְזַרְעָם אֶרֶץ זְבַת חָלְב אלהיכם חיים כלכם מצותו הפר הכרת תכרת בָּנֶפֶשׁ הַהוּא עֲוֹנָה בָה: הַנֶּפֶשׁ הַהוּא עֲוֹנָה בָה: במדבר טו ל

13. וַהַנָּפַשׁ אֲשֵׁר תַּעֲשָׂה בְּיֶר רֶמֶה מִן הָאֶזְרָח וּמִן הַגֵּר אֶת יְיָ הוּא מְגַדֵּף וְנַכְרְתָה הַנָּפָשׁ הַהִוּא

14. יְהִי פָּסֶת בָּר בְּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים יִרְעַשׁ בַּלְבָנוֹן פָּרִיוֹ וְיָצִיצוּ מֵעִיר :רְעַשֶּׁב הָאָרֶץ . חהליח ער מז